

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimiz Derecik ilçesine bağlı Yeşilova Köyü Çöp Mevkii'ne uzun süredir kontrolsüz şekilde döküldüğü belirtilen atıklar, bölge halkının yaşam koşullarını olumsuz etkilemekte, çevre ve halk sağlığı açısından ciddi riskler yaratmaktadır. Yurttaşların aktarımlarına göre söz konusu alanda biriken atıklar nedeniyle yoğun koku oluşmakta, çevre kirliliği artmakta, doğal yaşam alanları zarar görmekte ve özellikle yaz aylarında sorun daha görünür bir hâl almaktadır.

Bölge halkı, çevreye yayılan atıkların yalnızca insan sağlığını değil, aynı zamanda hayvancılıkla geçimini sağlayan yurttaşların ekonomik faaliyetlerini de olumsuz etkilediğini ifade etmektedir. Atıkların kontrolsüz biçimde doğaya bırakılması sonucu bazı hayvan ölümlerinin meydana geldiği yönündeki iddialar ise meselenin çevre kirliliğinin ötesine geçerek ekolojik denge, hayvan refahı ve biyolojik çeşitliliğin korunması bakımından da değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğunu hükme bağlamakta; çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek görevini devlete yüklemektedir. Bunun yanında 2872 sayılı Çevre Kanunu, çevrenin korunması ve kirliliğin önlenmesi konusunda merkezi idare ile yerel idarelere açık sorumluluklar yüklemektedir. Ayrıca 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile doğal yaşamın ve hayvanların korunmasına ilişkin yükümlülükler düzenlenmiştir.

Buna karşın, yurttaşların uzun süredir dile getirdiği sorunlara rağmen gerekli önleyici ve kalıcı tedbirlerin alınmamış olması, ilgili kamu kurumlarının denetim, planlama ve koordinasyon görevlerini yeterince yerine getirip getirmediği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Kamusal hizmetlerin eşitlik ilkesi çerçevesinde sunulması gereken bir bölgede çevresel risklerin yıllardır devam etmesi, halk sağlığının korunmasına yönelik yükümlülüklerin etkin biçimde yerine getirilmediğine ilişkin kaygıları artırmaktadır.

Çevre hakkı, yalnızca bireysel bir hak değil aynı zamanda kamu otoritelerinin aktif biçimde korumakla yükümlü olduğu temel bir sosyal haktır. Bu nedenle Yeşilova Köyü Çöp Mevkii'nde ortaya çıkan çevresel risklerin, halk sağlığına yönelik tehditlerin ve hayvan ölümlerine ilişkin iddiaların bütün yönleriyle araştırılması; sorumluların tespit edilmesi, çevreye zarar veren uygulamaların sonlandırılması; atıkların bilimsel ve çevresel kriterlere uygun şekilde bertaraf edilmesi; bölgenin rehabilite edilmesi ve yurttaşların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının güvence altına alınması amacıyla ilgili kurumların koordinasyon içinde gerekli çalışmaları yürütmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Yeşilova Köyü Çöp Mevkii ve çevresinde bulunan yaban hayvanları ile otlatılan hayvanların atıklardan etkilendiğine ilişkin Bakanlığınıza ulaşan herhangi bir başvuru, rapor veya tespit bulunmakta mıdır?
2. Bölgede meydana geldiği ileri sürülen hayvan ölümlerine ilişkin herhangi bir inceleme veya veterinerlik araştırması yapılmış mıdır?
3. Yapılmış ise hayvan ölümlerinin nedenlerine ilişkin ulaşılan sonuçlar nelerdir?
4. Söz konusu alandaki atıkların mera alanları, yaban hayatı, biyolojik çeşitlilik ve hayvan sağlığı üzerindeki etkilerinin belirlenmesine yönelik herhangi bir bilimsel çalışma yürütülmüş müdür?
5. Bakanlığınızın kayıtlarına göre son beş yıl içerisinde Yeşilova Köyü ve çevresinde çevresel faktörlerle ilişkilendirilen hayvan ölümleri veya hayvan sağlığı sorunlarında artış yaşanmış mıdır?
6. Atıkların bölgedeki mera alanları üzerindeki etkilerinin tespiti amacıyla herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir?
7. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından söz konusu alanın yaban hayatı üzerindeki etkilerine ilişkin herhangi bir çalışma veya rapor hazırlanmış mıdır?
8. Hayvanların atıklara erişimini engellemek, yeni hayvan ölümlerini önlemek ve doğal yaşam alanlarını korumak amacıyla hangi tedbirler alınmıştır?
9. Hayvancılıkla geçimini sağlayan yurttaşların yaşadığı ekonomik kayıpların tespiti amacıyla herhangi bir çalışma yürütülmüş müdür? Yürütülmüş ise sonuçları nelerdir?
10. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile koordinasyon içerisinde söz konusu alanın temizlenmesi, doğal yaşamın rehabilite edilmesi ve benzer çevresel risklerin tekrar yaşanmaması amacıyla hazırlanan veya hazırlanması planlanan bir eylem planı bulunmakta mıdır?